GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Joi'a si Duminec'a.

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu 28 franci.

Anulu XLI.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 92. Dumineca, 1 Decembre|19 Novembre 1878.

La situatiunea interióra.

Brasiovu, 27 Novembre 1878.

Andrásy Gyula si Tisza Kálmán au manevratu mana in mana atatu de bine, incatu au ajunsu ér' ei de asupra. Nu este de lipsa se mai adaugemu, ca in procederea loru se arata puçinu scrupulosi façia de recerintiele parlamentarismului nostru austro-ungaru, ca-ci acést'a au documentat'o indestulu toti vorbitorii opositionali din camere si delegatiuni. Apoi popórele monarchiei cu nemti si unguri cu totu s'au si desvetiatu de a mai asteptá dela guvernu o procedere corecta constitutionala si de multu nu vedu in parlamentele nóstre alt'a, decatu numai nisce adunari, cari sunt chiamate a urcá darile si a face tóte pe voi'a ministriloru. Multe s'au vorbitu in privinti'a acést'a in diet'a Ungariei. Relele le vedu cu totii, dér' unii n'au vointi'a, altor'a le lipsesce curagiulu si éra altor'a potinti'a de a face unu pasu energicu spre vindecarea loru, spre delaturarea abusuriloru, a tuturoru neajunseloru vietiei nóstre de statu.

Unu reu nasce pe celalaltu. Déca drumulu, pe care ai pornitu odata este falsu, nu se póte indreptá nicidecumu prin aceea, ca 'lu urmaresci mai departe. Trebuie se te intorci si se apuci cararea drépta, alta scapare nu ai. La noi tóte relele esistente se incarca acuma pe spatele sistemului domnitoriu, a dualismului, care e declaratu de-o pedeca constanta a desvoltarii nóstre libere interióre. Totu cu dualismulu se scusa si dnii Andrássy si Tisza, candu li se imputa, ca au lucratu fara consimtiementulu cameriloru. Mai deunadile o spuse dlu Tisza pe façia, ca mecanismulu complicatu alu sistemului actualu sta numai in cale unei politice tari si energióse esterióre, care trebuie se-o pórte ministrulu nostru de esterne in interessulu monarchiei. Candu este inse vorb'a in diet'a Ungariei de vreo votisare in favorulu guvernului totu d-lu Tisza vine si striga: Déca nu votati ceea ce ve ceru, periclitati positiunea guvernului si printr'ensa esistenti'a dualismului; bagati de séma ce faceti. In modulu acest'a a apostrofatu si cu ocasiunea desbaterei asupra proiectului de adressa pe representantii tierii si si-a ajunsu scopulu, — proiectulu de adresa a fostu primitu, desi cu-o maioritate numai de batjocura.

Altu casu. Comitele Andrásy, candu vine cei din senatulu imperialu dela Vien'a se condamne politic'a s'a, le dice: N'am nimicu cu voi, luati-ve de peru cu ministrulu austriacu, eu am se respundu numai inaintea delegatiuniloru. Ei bine, delegatiunile se aduna si comissiunea budgetara austriaca respinge creditulu suplementariu de 41 mil. cerutu de d. Andrásy pentru acoperirea speseloru ocupatiunei in anulu acest'a, 'lu respinge din motivulu, ca este cu totulu defectuosu, din motivulu, ca tractatulu dela Berlinu nu a fostu incuviintiatu mai inainte de senatulu imperialu, dupa cumu cerea constitutiunea, si d-lu Andrásy ce respunde?

Cestiunea presentarii tractatului dela Berlinu la camere, dice elu, nu me atinge pe mine. Apoi ignorandu votulu de neincredere ce-'lu contiene hotarirea comissiunei budgetare austriace, retrage simplu proiectulu seu de creditu suplementariu si de aci incolo se pórta asia cá si candu ar' fi fostu vorb'a numai de o mica neintielegere intre densulu si delegatii austriaci.

Nemtii austriaci cá si opositiunea maghiara au scrisu inse pe stindartulu loru: „Josu cu Andrásy" si nu voru odihni in lupta contra lui. Situatiunea interióra devine totu mai grava, contrastele totu mai mari. Pre candu Andrásy condamna in interiorulu seu sistemulu, care-i causéza aceste neplaceri, ómenii lui striga prin lume si tiéra, ca Dr. Herbst cu delegatii austriaci nu voiescu nici mai multu nici mai puçinu decatu se scóta dualismulu din titini.

Tóte neajunsele provinu dér', dupa cum afirma toti, din dualismu si prin elu. Spre a delaturá neajunsele ar' trebui se fia dér' delaturata caus'a loru. Acést'a nu-o póte Andrásy si Tisza. Ei nu se mai potu intórce de pe calea pe care au apucatu. Ea duce dreptu la caderea loru si la — absolutismu.

Mesagiulu de deschidere

a Corpuriloru legiuitórie romane la 15 Novembre st. v.

Domniloru Senatori! Domniloru Deputati!

Dupa o scurta intrerupere lucrarile d-vóstre legislative reincepu la terminulu prevediutu de Constitutiune.

Concursulu d-vóstre, pururea bine primitu, ne este astadi mai trebuitoru de catu ori-candu.

Multiumita hotarirei unanime a mariloru poteri europene, de a asigurá pacea lumei prin aplicarea sincera a tractatului din Berlinu, resbelulu nu ne mai amenintia si Romani'a póte acumu a'si intrebuintiá érasi activitatea in desvoltarea imbunatatiriloru sale din laintru!

D-loru Senatori! D-loru Deputati!

Romani'a a intratu astadi cu deplinatate in famili'a Stateloru de sine statatóre.

Independinti'a s'a este astadi recunoscuta de intreg'a Europa! Tóte marile poteri ne dau necontenitu dovedi de bun'a loru vointia si de viulu interessu ce pórta la desvoltarea si intarirea statului romanu, in nouele conditiuni ce'i s'au creatu prin actulu internationalu dela Berlinu.

Delegatulu Romaniei lucréza alaturea cu delegatii mariloru poteri in sinulu comissiunei europene, carei'a este incredintiata libertatea si imbunatatirea navigatiunei marelui nostru fluviu.

Autoritatile nóstre si armat'a romana, sub ochii mei, au trecutu eri Dunarea spre a luá in posessiune Dobrogea, care prin tractatulu din Berlinu s'a anecsatu Romaniei!

Organisatiunea provisoria a acestei noue provincii este in cale de a fi indeplinita!

Poterile limitrofe au regulatu representatiunea loru diplomatica pe lenga statulu romanu, in conformitate cu nou'a situatiune a Romaniei independente.

Noi amu respunsu cu reciprocitate!

In deosebi simtu multiumirea de a ve anunciá, ca relatiunile Mele cu Majestatea S'a Imperatorele Otomaniloru s'au restatornicitu pe peciorulu unei depline amicitii si conformu cu prerogativele statelorui independinte.

Am ferm'a convictiune, ca si cele-alte mari poteri voru urmá in curendu esemplului stateloru limitrofe.

Grabnic'a si oficial'a statornicire a relatiuniloru diplomatice intre aceste state si intre Romani'a atarna in parte si de d-vóstra!

In adeveru, in ultim'a sessiune estraordinara, d-vóstra patrioticu si intieleptu ati primitu tractatulu din Berlinu in tóte dispositiunile sale privitóre la Romani'a.

Ceea ce erá de competinti'a d-vóstre, ati facutu, ati indeplinitu. Mai apartiene inse d-vóstra de a pune, conformu cu Constitutiunea nóstra, tiér'a in positiune de a'si dá acele Camere de revisiune, caror'a singure revine modificarea articoleloru constitutionale.

Implinindu d-vóstra si acésta ultima indatorire cu aceeasi lealitate, care a presidatu la tóte lucrarile d-vóstre, amu ferm'a convinctiune, ca voru disparé ori-ce greutati la statornicirea relatiuniloru diplomatice a tuturoru mariloru poteri cu statulu romanu!

Astfeliu pe calea constitutionala d-vóstra veti pune in curendu tiér'a in positiune de a corespunde la asteptarile Europei, la interessulu moralu, care insusi romanii ilu au de a face se dispara din constitutiunea nóstra principiulu ne mai potrivitu cu luminele seculului, acelu alu neegalitatiei politice pentru causa de religiune.

In intervalulu implinirei procedurei ce Constitutiunea nóstra prevede in acésta materia, activitatea d-vóstre nu va remané zadarnicita. Din potriva ea va fi reclamata de mai multe reforme, ce imperiosu trebuie a fi introduse in deosebitele ramuri ale serviçiului publicu.

Cu tóte greutatile politice, prin care amu trecutu in midiulocului unui mare resbelu, multiamita energiei natiunei, a desvoltarei resurseloru nóstre si a economiei, ce a presidatu la cheltueli, starea nóstra financiara este buna, mai buna decatu ea erá in ultimii nostri ani de pace. Acést'a veti constata-o cu ocasiunea studiarei situatiunei financiare.

Legea comunala, care se astépta de tiéra cu o legitima nerabdare, este deja in parte votata. D-vóstra nu veti voi a lasá necompleta lucrarea inceputa!

Prin bravur'a, prin abnegatiunea, ce mai cu deosebire a aretatu popolatiunea nóstra rurala in timpulu resbelului, ea a dobenditu titluri noue la tóta ingrigirea d-vóstre.

Pentru desvoltarea bunei stari a acestei popolatiuni, care in timpu de pace este insusi bogati'a statului, ér' in timpu de resbelu a fostu fal'a natiunei romane, este neaparatu de a se votá mai multe legi si institutiuni economice!

Mai pre susu de tóte, d-vóstra ve veti grabi de a inzestrá tiér'a cu justiti'a popolara, cu legea organisatiunei judecatoriiloru de pace, alu carei'a proiectu vi s'a presentatu inca din sessiunea trecuta de ministrulu de justitia.

Totudeodata pentru a stabilí mai bine echilibrulu poteriloru in statu, si a se dá justitiabililoru mai mari garantii de o buna si nepartinitóre justitia, este, credu, neaparatu cá principiulu inamovibilitatii se fia intinsu si la celelalte trepte judecatoresci; si cá responsabilitatea magistratului inamovibilu se devina o realitate pentru toti, de susu si pana josu.

In acestu sensu ministrulu de justitia ve va presentá in sessiunea acést'a unu proiectu de lege, care se recomenda la tóta seriós'a d-vóstre atentiune.

Esperienti'a dobendita pe campulu de bataia ne-a aretatu imbunatatirile, cari se reclamu de organisatiunea poterei nóstre armate. Pentru grabnic'a introducere a acestoru imbunatatiri, eu comptezu pe patrioticulu d-vóstre zelu.

Guvernulu meu de mai multu timpu are pregatite proiectele de legi pentru crutiarea paduriloru si pentru esploatarea mineloru! N'am nevoia de a ve desfasiurá catu este de necesariu pentru interessele nóstre economice cá, cu o óra mai n'aiute, aceste proiecte se se preface in legi positive.

Grabnic'a unire a sistemului caliloru nóstre ferate cu calea ferata Cernavoda-Chiustenge este imperiosu reclamata de interessele nóstre politice si comerciale. Ministeriulu va supune maturei d-vóstre chibzuiri cuvenitulu proiectu de lege intru acést'a!

In fiacare sessiune d-vóstra ati datu unu patrioticu si energicu concursu respandirei instructiunei publice, atatu de trebuinciósa pentru desvoltarea fortieloru intelectuale si morale ale natiunei. Am ferm'a convictiune, ca si in acésta sessiune scólele nóstre voru gasi in d-vóstra poternici sprijinitori!

D-loru Senatori! d-loru Deputati!

Cum vedeti, dinaintea Dvóstra se desfasiura o campia intinsa de activitate si de folositóre lucrari. Dvóstra si astadata, cá totdeauna, ve veti areta demni de frumós'a missiune ce ve este incredintiata, aceea de a satisface trebuintiele nationale, morale si materiale ale iubitei nóstre tieri!

In timpulu legislaturei Dvóstre, mari si europeane evenimente s'au petrecutu la hotarele si in laintrulu Romaniei. Desi cu crude sacrificii, natiunea romana a esitu inse din midiulocu acestoru grave evenimente mai libera, mai potrenica si mai stimata de catu totdeaun'a.

Dvóstra ati luatu parte la aceste evenimente. Dvóstra ati seversitu mari fapte; ati proclamatu si intemeiatu independinti'a statului romanu; ati sprijinitu cu barbatia si cu demnitate drepturile nóstre nationale. Prin eroismulu soldatiloru nostrii pe campulu de bataia, prin abnegatiunea si sacrificiele de totu felulu ale fiiloru acestei tieri, prin lumiuatulu si patrioticulu dvóstre concursu, Romani'a 'si-a redobenditu astadi intre natiuni loculu, pe care odinióra 'lu avea in timpurile de marire ale istoriei sale! Meritulu acestui insemnatu evenimentu revine in mare parte dvóstre!

Fiti dér' siguri, ca precumu posteritatea nu va uita marile acte ce s'au seversitu in dilele nóstre, asemenea istori'a nu va sterge de pe paginele sale numele aceloru, cari au impreuna lucratu la indeplinirea loru!

Am dér' credinti'a, ca Dvóstra, precumu ati bine inceputu, precumu bine ati percursu, asemenea veti bine seversi carier'a Dvóstra legislativa!

Si dér' urandu bunu succesu activitatiei Dv., rogu pe Dumnedieu, cá se binecuvinteze lucrarile Dvóstre parlamentara

pentru binele si prosperitatea mumei nóstre comune: iubit'a nóstra Romanie.

Sessiunea ordinara a Cameriloru legislative este deschisa.

Carolu.

(Urméza semnaturile ministriloru.)

Din diet'a Ungariei.

Dupa multa vorba pro si contra, diet'a a primitu in fine proiectulu de adressa alu moiaritatii, pe care la partinitu si guvernulu, cu 202 in contra la 180 voturi. Va se dica ministeriulu provisoriu Tisza a invinsu numai cu-o maioritate de 22 voturi. „In primirea acestui proiectu de adressa, care nu spune nimicu apriatu, ci ascunde numai parerile diferite, díse comitele A. Apponyi la finitu, vedu numai abdicerea parlamentului si prin aceea a natiunei“. — Cu o maioritate mai neinsemnata, cá cea de 22 nu s'a mai votatu inca nicairi o adressa atatu de importanta, dér' ce e mai tristu maioritatea acést'a de 22 s'a recrutatu érasi mai totu din deputati de ai nationalitatiloru: croati, romani, sasi, serbi, slovaci! Astfeliu, dieu — non itur ad astra!

Intre cei ce au vorbitu in contra proiectului de adresa alu maioritatii au fostu si doui roman din Ungari'a, singurii dintre cei 14 deputati de nationalitate, romana, cari si-au ridicatu vocea cu acésta ocasiune: Deputatulu Beiusiului d. Parteniu Cosm'a si deputatulu din Csehulu Selagiului d. Georgiu Popu, a caror'a cuventari tienute in siedinti'a din 25 l. c. le lasamu se urmeze dupa estrasulu din „Nemzeti Hirlap“ reservandu-ne de a le comentá cu alta ocasiune:

Parteniu Cosm'a: Cá nu cumva se se dica, ca in cestiunea epocala de faça nu a vorbitu nici unu deputatu nationalu romanu, — isi tiéne de datorintia a-si espune vederile sale. Déca ministrulu de esterne l'ar' convinge despre aceea, ca ocupatiunea a fostu necesara si déca ministrulu presiedinte ar' poté constatá, ca politic'a acést'a este a se considerá de inaugurarea unei politice in contra slavismului, n'ar' intardiá nici unu momentu a votá pentru proiectulu de adressa alu maioritatii. E convinsu, ca ocupatiunea Bosniei si a Herzegovinei, care in cele din urma va duce la anecsiune, creaza monarchiei o situatiune fórte grava. Organisatiunea teocratica a statului turcescu, dice, ca nu se póte mai multu sustiené si de aceea nu crede ca este in interessulu nostru, cá se legamu sórtea nóstra de sórtea Turciei, care intotdeaun'a a avutu turburari interne, ceea ce n'ar' insemná alta decatu, ca punemu unu butoiu de érba de pusca spre a prinde fulgerulu. Orientalu este alu popóreloru orientale, si chiaru déca Turci'a s'ar' discompune in mai multe state mici independente sub garanti'a Europei, oratorulu nu crede ca aceste state, fia chiaru si slave, ar' deveni instrumentulu politicei russesci, pentru ca acést'a ar' periclitá libertatea loru. Monarchi'a nóstra a gresitu, candu a lasatu cá russulu se ia rolulu unui liberatoriu alu chrestiniloru din Orientu, ca-ci prin acést'a a neglesu de a-si castigá simpathiele si increderea acelora. Politic'a esterióra a guvernului nostru, care se ingrigesce numai de adi pe mane, a fostu in tóta privinti'a stérpa. (Asiá e! in steng'a.) Déca ar' fi voitu se ajunga unu resultatu mai mare pentru viitoriu, ar' fi cautatu alianti'a aceloru poteri, cari au interessu a se aperá in contra panslavismului. Doue elemente sunt, pe cari natur'a le aviséza unulu la altulu si cari numai impreuna potu trai séu mori, si aceste sunt: elementulu maghiaru si romanu. (Aprobari in steng'a.) Si cu tóte astea ministrulu de esterne n'a protestatu la Congressu nici macaru c'unu cuventu in contra procederei perfide si lipsite de ori-ce morala a russului, care a ciontitu teritoriulu statului romanu — pre candu trebuiea se nu pérda din vedere, ca o aliantia sincera intre Romani'a si Ungari'a erá dictata de interessele vitali ale ambeloru tieri. Déca ministrulu-presiedinte a sustienutu, ca tractatulu dela Parisu n'a potutu se impedece nici uniunea principateloru romane, apoi observa, ca de acést'a uniune Ungariei n'are sei para de locu reu. Acestei uniuni avemu se-i multiamimu, ca in loculu aloru doue principate slabe, cari nici poteau trai, nici mori, astadi e Romani'a, care in timpu de 20 ani a facutu progresse uriasie in civilisatiune, a introdusu sistemulu parlamentariu, casatori'a obligatóre civila, a impamentenitu tieranii, si ne-a intrecutu pe noi cu aceea, ca a stersu pe lenga pedéps'a trupésca si pe cea de mórte, a secularisatu averile monastiresci, a introdusu procedur'a verbala, juriulu, si si-a organisatu armat'a catu se póte mai bine, este unu astfeliu de vecinu pentru noi, pe care la casu de nevoia, potemu se contamu in tóta privinti'a. Inse pentru cá se se póta realisá o asemenea aliantia sincera intre noi si Romani'a, este de lipsa inainte de tóte, cá si in patri'a nóstra se se introduca o politica interióra corespundiatóre, si cu elementulu romanu se nu tractamu in modu atatu de masteru cá pana acuma. Legea nationalitatiloru nu se observa nici in spiritulu, nici in liter'a ei, e ertatu ori si cui a-o calcá, si mai cu séma nationalitatea romana se persecuta pe tóte terenele. Din tóte punctele aceste de vedere si considerandu, ca adress'a maioritatii invólva unu votu de incredere pentru guvernu, declara, ca nu-o póte primi.

Georgiu Popu: Cu multiamire isi aduce aminte de declaratiunea recunoscetóre, ce a facut'o deunadile d. Zsedényi amintindu vitejia, ce au dovedit'o romanii impreuna cu ungurii in batali'a de pe campulu panei. Acést'a — dice — este unu fenomenu atatu de raru din partea barbatiloru de statu maghiari si tocmai pentru aceea face o impressiune atatu de placuta si binefacetóre, incatu me simtiu indemnatu a multiami aci inaintea parlamentului dlui deputatu pentru acést'a. Din acea declaratiune a lui Zsedényi se mai póte deduce, ca colosulu russescu nu póte contá pe romani, precumu arata acést'a adeveratele intemplari; dér' densulu ar' fi aflatu in privinti'a acésta o dovada multu mai noua si apropiata in evenemintele ce se petrecu in dilele nóstre; este cunoscutu, ca Romani'a a cerutu dela tóta lumea, si in prim'a linia dela guvernulu nostru, ajutoriu pentru aperarea s'a in contra russului; intru aceea noi in starea nóstra neferícita dualistica n'am fostu in stare se ne aperamu nici pe noi insine in contra russiloru! C'unu cuventu ds'a vede in pactulu dualisticu dela 1876 isvorulu tuturoru calamitatiloru, ca-ci dualismulu numai a facutu cu potintia, cá guvernulu se comita in interiorulu tierei atatea rele, si a incuragiatu pe absolutismulu austriacu a portá o politica orientala atatu de fatala. Intréba apoi pe ministrulu-presiedinte ca elu ce feliu de politica pórta? pentru ca aceea, ca nu pórta o politica, care se fia in interessulu Ungariei, ia spus'o destulu de lamuritu natiunea maghiara la Debretinu, ia spus'o in tóte cercurile de alegere, unde elementulu maghiaru se afla in maioritate compacta si a carora deputati siedu mai fara esceptiune pe bancele opositiunei. Asia de claru si espressu a vorbitu natiunea maghiara, incatu dlu Tisza n'a aflatu in totu cuprinsulu Ungariei unu singuru cercu de alegere maghiaru, care sei fi incredintiatu mandatulu, ci s'a vediutu silitu a se duce intre acele nationalitati, pe cari le amenintiá odinióra cu sdrobire. Ce cruda ironia a sórtei, ca acel'a, care voiea se calce in peciórе pe nationalitatile tierei, s'a calcatu pe sine insusi. (Ilaritate si aprobari in steng'a estrema.)

Adeveratu, ca ministrului-presiedinte ia succesu de a impinge pe romani de pe tóte terenele vietiei politice si a-i aruncá intr'o deplina apathia; dér' óre bine a fostu acést'a in timpurile critice de astadi, candu patri'a acést'a are lipsa de toti fii sei? — Politic'a esterióra, pe care o urméza ministrulu-presiedinte, e o politica directu russésca, precumu o dovedescu proiectulu de adressa croatu si descoperirile cele mai noue ale ministrului de esterne romanu Cogalniceanu; si in adeveru este unu mare cinismu din partea ministrului-presiedinte, déca dupa politic'a s'a tradatóre de pana acuma inca mai crede, ca séu romanii séu grecii vomu fi atatu de habauci, se ne incredemu in cuvintele lui si se basamu esistenti'a nóstra pe grati'a lui muscalésca. — In fine ne dice, ca natiunea romana si maghiara, avendu interessele comune, sunt avisate a tiené strensu un'a cu alta in contra inimicului comunu. (Aprobari in steng'a estrema.)

Ocuparea Dobrogei.

Celu mai importantu evenementu este astadi ocuparea si luarea in possesiune a Dobrogei de catra romani. Publicamu mai la vale actele memorabile relative la acést'a. Foile bucurescene de Vineri ne aducu si tecstulu noteloru schimbate intre ministrulu de esterne Cogalniceanu si ministrulu-resiedinte alu Russiei la Bucuresci, d. br. Stuart, cu privire la arangiamentulu relativu la comunicatiunea armateloru russe prin Dobrogea. Guvernulu romanu si russu s'au intielesu dér' intreolalta asia, cá stipulatiunile conventiunei dela Aprile 1877 in privinti'a trecerei armateloru russe se se estinda si asupra Dobrogei, pe timpulu determinatu in art XXII alu tractatului dela Berlinu. Asiadér' guvernulu romanu nu a mai trebuitu se inchiaie o noua conventiune, ci a fostu de ajunsu a dá o declaratiune in sensulu memoratu, la care a respunsu guvernulu russescu facêndu din partesi aceeasi declaratiune.

NOI CAROLU I.

Prin grati'a lui Dumnedieu si vointi'a nationala Domnu alu Rmoaniloru.

La toti de faça si viitori sanetate!

Locuitoriloru Dobrogei.

Marile poteri europene, prin tractatulu din Berlinu, au unitu tiér'a vóstra cu Romani'a.

Noi nu intramu in otarele vóstre, trase de Europ'a, cá cuceritori; dér' o sciti si voi, multu sange romanescu s'a versatu pentru desrobirea poporeloru din drépt'a Dunarei.

Locuitoriloru de ori-ce nationalitate si religiune! Dobrogea, vechi'a posessiune a lui Mircea celu betranu si a lui Stefanu celu mare, de astadi face parte din Romani'a. Voi de acumu aternati de unu statu, unde nu vointi'a arbitrara, ci numai legea desbatuta si incuviintiata de natiune otaresce si ocarmuiesce. Cele mai sante si mai scumpe bunuri ale omenirei, viéti'a, onórea si proprietatea, sunt puse sub scutulu unei constitutiuni, pe care ne o ravnescu multe natiuni straine. Religiunea vóstra, famili'a vóstra, pragulu casei vóstre voru fi aperate de legile nóstre si nimeni nu le va potea lovi fara a 'si primi legiuit'a pedépsa.

Locuitori musulmani! Dreptatea Romaniei nu cunósce deosebire de nému si de religiune. Credinti'a vóstra, famili'a vóstra voru fi aperate de o potriva, cá si ale chrestiniloru Afacerile religiunei si ale familiei voru fi pentru voi incredintiate aparrii muftiiloru si judecatoriloru alesi din némulu si legea vóstra.

Si chrestini si musulmani, primiti dér' cu incredere autoritatile romane; ele vinu cu anume insarcinare de a pune capetu durerósеloru incercari, prin care ati trecutu, de a vindecá ranele resbelului, de a aperá persón'a, averea si interessele vóstre legiuite, in sfirsitu de a ve desvoltá bun'a stare morale si materiale.

Armat'a romana, care intra in Dobrogea, n'are alta chiamare de catu de a mantiené ordinea, si modelu de disciplina, de a ocroti pacinic'a vostra vietiuire.

Salutati dér' cu iubire drapelulu romanu, care va fi pentru voi drapelulu libertatii, drapelulu dreptatii si alu pacii.

In curêndu provinci'a vóstra, pe calea constitutionale, va primi o organisatiune definitiva, care va tiené séma de trebuintiele si de moravurile vóstre, care va asiediá pe temelii statornice positiunea vóstra cetatiénésca. Pana atunci autoritatile romane au, ca antaia indatorire, de a cercetá si indestulá trebuintiele vóstre, de a ingriji de bunulu vostru traiu, de a ve face a iubí tiér'a la a careia sórte de acumu este lipita si sórtea vóstra.

Cá antaia dovada a parintescei nóstre ingrijiri pentru voi, a dorintiei nóstre de a usiurá greutatile vóstre, noi desfiintiamu dijm'a de orice natura pentru anulu 1879. Dela 1 Ianuariu, 1880 ea va fi inlocuita prin o dare banésca mai drépta si mai usióra pentru agricultori.

Emleaculu (impositu pe capitalulu imobiliaru din orasie si sate), impositulu pe venitulu imobiliaru din orasie, temetuatulu (impositulu de 3 la suta asupra lucrului agricultoriloru si mesteşugariloru), impositulu asupra chiriei carciumeloru, cafeneleloru, bacanieloru, hanuriloru, tóte aceste se voru preface dela 1 Ianuariu 1879 intr'o dare banésca mai usióra si mai drépta; ér' bedelulu (impositu pentru scutirea din armata), darea entisalc (tas'a de 2 si jumetate la suta pe vendiérea viteloru) si tas'a pe mori se desfiintiéza cu totulu.

Si dér', chiamandu binecuventarea celui a totu poternicu, in numele si cu invoirea Europei, Noi luamu astadi in stapanire provinci'a Dobrogea, care devine si este tiéra romana, si tramitiendu-ve domnésc'a nóstra salutare, ve urumu, cá acésta di se devina, pentru acésta noua parte a Romaniei, inceputulu unui viitoriu de pace si de inflorire, inceputulu bunului traiu si alu infratirii intre fiii aceleiasi tieri.

Datu-s'a in Bucuresci, la 14 Nóvembre, anulu gratiei 1878 si alu 13-lea alu Domniei Nóstre.

Carolu.

(Urméza semnaturile ministriloru.)

Inaltu ordinu de di.

Dupa ce a trecutu in revista trupele asiediate pe platoulu de lenga gar'a Brailei M. S. R. Principele le-a adresatu urmatoriulu ordinu de di:

Ostasi!

Marile poteri europene, prin tractatulu din Berlinu, au unitu cu Romani'a Dobrogea, possesiunea vechiloru nostri Domni.

Astadi voi puneti piciorulu pe acestu pamentu, care redevine tiéra romana.

Voi nu intrati in Dobrogea, cá cuceritori, ci intrati cá amici, cá frati ai unoru locuitori, cari de acum sunt concetatianii vostri.

Ostasi! In nou'a Romania, voi veti gasi o poporatiune, in cea mai mare parte romana! Dér' veti gasi si locuitori de altu nému, de alta religiune. Toti acesti'a, devenindu membri ai statului romanu, au dreptu de o potriva la protectiunea, la iubirea vóstra.

Intre acesti'a veti aflá si poporatiuni musulmane, a caror'a religiune, familia, moravuri se deosebescu de ale nóstre. Eu cu deadinsulu ve recomandu de a le respectá.

Fiti in mediuloculu nouiloru vostri concetatiani ceea ce ati fostu pana acumu si in timpu de pace cá si pe campulu de onóre, ceea ce cu mandria constatu, ca ve recunósce astadi Europ'a intréga, adeca modelu de bravura si de disciplina, aperatorii drepturiloru Romaniei si inaintemergětorii legalitatiei si civilisatiunei européne.

Cale buna dér', ostasiloru, si Dumnedieu se ve protéga.

Cugetarile Mele cele mai afectuóse sunt nedespartite de voi.

Se traiésca Romani'a!

Datu in Brail'a, la 14 Nov. anulu 1878.

Carolu.

Notele diplomatice privitóre la ocuparea Dobrogei

„Monitorulu oficiale" publica urmatóriele dóue note diplomatice:

Not'a adressata de Escelenti'a S'a d. ministru alu afaceriloru straine cu dat'a de 13/25 Nov. 1878 sub Nr. 16,877 Escelentiei Sale d-lui ministru resiedinte alu Russiei.

Domnule baronu! Prin not'a cu dat'a de 20 Oct. (10 Nov.) Nr. 33, Escelenti'a Vóstra, in numele guvernului imperialu, a produsu guvernului principiariu conclusiunea unui arangiamentu relativu la comunicatiunile armateloru russe prin Dobrogea, si a esprimatu dorinti'a, cá acestu arangiamentu se precedeze trecerea trupeloru principare in susu dis'a provincia. Spre confirmarea esplicatiuniloru preschimbate in acésta privintia cu Escelenti'a Vóstra in mai multe convorbiri si a declaratiuniloru autorisate facute de Escelenti'a Vóstra sunt insarcinatu si am onóre a ve notificá, d-le baronu, ca, dupa opiniunea guvernului principiariu, stipulatiunile, care reguléza astadi trecerea armateloru russe prin Romani'a, potu si trebuie se fia aplicate si Dobrogei, in acele din dispositiunile loru, care se reporta la comunicatiunile trupeloru imperiale, conformu art. XII alu tractatului din Berlinu. Cabinetulu principiariu spera, ca cabinetulu imperialu va considerá cá pe deplinu satisfacatóre declaratiunea de mai susu si va ordoná de urgintia adoptarea mesuriloru destinate a asigurá transmissiunea teritoriului Dobrogei in manile autoritatiloru romane, si a facilitá luarea in posessiune imediata a acestei provincie de catra trupele principiare. Rogandu pe Escelenti'a Vóstra se binevoiésca a ne onorá cu unu respunsu in acésta privintia, profitu de present'a ocasiune, pentru a ve reinoui, d-le baronu, asigurarea inaltei mele consideratiuni.

Semnatu: Cogalniceanu.

Nota adressata de Escelenti'a S'a domnulu ministru resiedinte alu Russiei la Bucuresci cu dat'a de 13/25 Nov. 1878 sub Nr. 1499, Escelentiei Sale domnului ministru alu afaceriloru straine alu Romaniei.

Domnule ministru! Spre respunsu la not'a Escelentiei Vostre cu dat'a de 13 curentu, No. 16,877, am onóre a ve informá, domnule ministru, ca sunt autorisatu de Escelenti'a S'a domnulu de Giers, gerinte alu ministrului imperialu alu afaceriloru straine, de a face guvernului principiaru declaratiunea urmatóre: Cabinetulu imperialu doresce, cá stipulatiunile, care astadi reguléza trecerea armatei russe prin Romani'a, se fia aplicate si Dobrogei in acele din aceste dispositiuni, care se reporta la comunicatiunile armatei russe, conformu art. XXII alu tractatului din Berlinu. Conclusiunea pusa de acestu articolu relativu la conclusiunea intre ambele state a unui arangiamentu pentru comunicatiunile armatei nóstre prin Romani'a, fiindu asia indeplinita, speru ca guvernulu imperialu nu va avé de catu a se bucurá de concursulu ce va gasi din partea guvernului principiaru pentru a asicurá armateloru nóstre comunicatiuni pe atatu de comode si de sigure catu va fi cu putintia. Credu de a mea datoria de a adaugá, ca conformu ordineloru ce mi s'au comunicatu de Escelenti'a S'a domnulu de Giers, am invitatu chiaru acuma prin telegrafu pe domnulu Belezerkovetz, guvernoru la Tulcea, de a procedá imediatu la remiterea Dobrogei in manele autoritatiloru principiare, insarcinate cu luarea in posessiune a acestui teritoriu. — Binevoiti, domnule ministru, a primí asigurarile inaltei mele consideratiuni.

Semnatu: Stuart.

Congressulu nationalu bisericescu

alu romaniloru gr. or. din Ungari'a si Transilvani'a.

Siedinti'a 22-a din 22 Oct. (3 Nov.) Dupa formalitatile indatinate dep. Munteanu face o interpelatiune relativa la economulu, care trebuie se-lu aiba ep. Popasu in intielesulu canóneloru. Presidiulu indata respunde, ca ep. Popasu are economu dupa cumu ceru canonele pe senatulu epitropescu, unu economu in sensulu statutului organicu n'are nici unu archiereu. Se va nisuí inse, cá catu iérta impregiurarile toti se aiba economi. Congressulu ia lucrulu spre sciintia. Dep. Rotariu din mai multe considerante poternice propune: In Timisior'a se se infiintieze unu consistoriu pentru cele 4 protopopiate, ce apartienu adi de dieces'a Aradului, deocamdata sub acésta diecesa, si se se insarcineze sinodulu eparchialu din Aradu, cá in sessiunea sa viitóre se-lu reactiveze intre marginile legei. — Se transpune comissiunii organisatóre.

Dupa acestea se incepe desbaterea speciala asupra despartirei fonduriloru comune. Babesiu nu se invoiesce, cá fondurile se se imparta dupa numerulu sufleteloru si propune, cá sinodele eparchiale se faca impartirea cumu voru sci si numai, déca acelea sinóde nu s'ar' poté intielege, atunci se decida caus'a congressulu. Acesta parere se primesce aprope cu unanimitate. — I. Traila reportéza, ca comissiunea pentru procedura in cause divortiale si matrimoniale a respinsu proiectulu din partea consist. metrop. si asterne unu operatu nou si ca pentru causele disciplinare a lucratu Marienescu unu proiectu. Congressulu dupa unele discussiuni mai multu formale primesce procedur'a in causele matrimoniale in modu provisoriu, proiectulu pentru causele matrimoniale ilu respinge. Trombitasiu reportéza despre o representatiune in cestiunea protop., care se transpune sinodului eparchialu competentu, apoi despre infiintiarea de cancelarii pentru protopopi, care se adopta si se recomenda sinódeloru protopopesci se se puna in lucrare.

Totu Trombitasiu reportéza despre harthia metropolitului, prin care se justifica pentru netienerea congressului prorogatu si suspinderea congressului conchiamatu pe 16/28 Oct. 1877. Presidiulu arata in acea harthia mai antaiu motivele, care l'au indemnatu se proróge congressulu, crediendu, ca prin aceea se voru poté discuta si pregati proiectele necesare pentru congressu; apoi mai aduce cá motivu justificativu afacerile diecesei Aradului, unde a fostu personalu angagiatu, apoi afacerile cele multe si grele din Archidiecesa, care i-a sdruncinatu senatatea. Pana si-a vediutu de senatate, a inaintatu timpulu si apoi nu s'a mai potutu intr'uni congressulu. In anulu trecutu a convocatu congressulu in sessiune ordinara, dér' a venitu in conflictu cu ministrulu de culte, care a datu o interpretatiune particulara statutului organicu. — Apoi se cetesce circular'a ministrului de culte, prin care a sistatu congressulu in anulu trecutu. Din aceea se vede lamuritu, ca ministrulu cere dela Metropolitu, cá mai antaiu se arete guvernului, ca conchiama congressulu si numai dupa ce a primitu incuviintiarea din partea monarchului, se conchieme congressulu si se ficseze terminulu. — Presidiulu propune la urma, cá congressulu se precizeze durat'a congressului presentu asiá: cá acést'a se se compute dela 1 Oct. a. c. 1878 pana la 30 Sept. 1881 si mandatele deputatiloru congressuali alesi inca in anulu trecutu, se aiba valóre pe unu periodu astfeliu precisatu.

Comissiunea propune, ca reportulu presidiului se ia la cunoscintia cu acelu adausu, ca in viitoriu se evite, catu se póte unu conflictu cu guvernulu, ér' propunerea pentru prelungirea mandatului deputatiloru se nu se primésca. Din causa, ca cestiunea este fórte momentósa si nu se póte decide la momentu, se amana discussiunea si se inchieia siedinti'a.

Siedinti'a a 23-a din 22 Oct. (3 Nov.) Dupa formalitatile indatinate se incepe discutiunea asupra causeloru justificative, din care nu s'a potutu tiené congressulu.

Rep. Anani'a Trombitasiu propune: Congressulu se ia spre cunoscintia reportulu inaltului presidiu relativu la congressulu convocatu pe 16 Oct. 1877 si Présanti'a S'a se caute pe viitoriu a implinì tóte formalitatile esactu si a se feri de orice conflictu cu guvernulu, cu atatu mai vertosu, ca acest'a interpretéza stat. org. in defavorulu nostru. Sessiunea actuala a congressului amesuratu prescripteloru stat. org. se incepe din Oct. 1877 pana 1878. — Metropolitulu in decursulu desbateriloru asupra acestui obiectu da presidiulu episcopului Popasu si apoi pentru justificarea sa mai adauge, ca in anulu trecutu a facutu aratarea recerutu cu 23 de dile inaintea terminului de intrunire crediendu, ca acelu timpu va fi de ajunsu, pe viitoriu va cauta a evita orice conflictu. Catu pentru congressulu prorogatu 'i pare reu, dér' in viitoriu se va conformá pe deplinu prescrieriloru. — Dep. Gaetanu face o propunere ceva mai schimbata decatu a comissiunei. — Lengheru dice, ca congressulu se primésca, cá motivu justificativu starea sanatatii, dér' apoi presidiulu se fia facutu dispositiuni, cá din caus'a acesta se nu sufere biseric'a. Ce se atinge de acelu motivu, ca materialulu n'a fostu pregatitu, nu se pote admite. Apoi nici acelu motivu, ca metrop. a participatu la dieta, inca nu se póte considera de motivu din causa, ca biseric'a e mai antaiu. Apoi propune, cá se se alega o deputatiune de 5, care se arete ministeriului relele ce au urmatu in metropolia din causa, ca nu s'a intrunitu congressulu. — Dep. Babesiu se afla préplacutu miscatu prin delicateti'a par. metrop., carele a datu deplina libertate congressului a se pronuntiá liberu in acést'a cestiune si dorese, cá si congressulu se se arete cu mai mare delicatetia façia de Esc. Sa. Catu pentru caus'a, ca nu s'a intrunitu congressulu, in anulu trecutu, acest'a vine de acolo, ca ministrulu culteloru a asternutu actulu de convocare consiliului de ministri, care nu se aduna usioru. Propune: Congressulu luandu in considerare motivele par. metr. si dechiaratiunile Présantiei Sale si vediendu, ca la conchiamarea congressului actualu s'a acomodatu procedurei poftite de poterea statului, ia acele motive spre sciintia. — Trombitásiu mai apera incaodata propunerea comissiunii. — Presidiulu pune la votu propunerile. Propunerea lui Babesiu se primesce si din a comissiunii numai partea din urma.

In privinti'a intregirei consistoriului metropolitanu se propune si congressulu primesce: asessorii consistoriului metropolitanu se declara si pe viitoriu alesi in senatulu scolariu si epitropescu, ér' in locurile vacante atatu in senatulu bis. catu si scolariu si epitropescu, se face alegere noua. — Se face alegere pentru cele trei locuri vacante. Pentru senatulu bis. la antaia alegere n'a capetatu nici unu candidatu maioritate. Pentru senatulu scolariu a intrunitu St. Iosifu, dir. gimn. 27 voturi, Trombitasiu 18; pentru senatulu epitropescu N. Fratesiu 41. Presidiulu anuncia alesi pentru senatu scolariu: St. Iosifu; pentru senatulu epitropescu: N. Fratesiu. Pentru senatulu bis. se face votisare restrinsa intre I. Hanea si vic. N. Popea. Dér' votisarea se amana pana la siedinti'a urmatóre. Comissiunea financiara reportéza prin dep. Iancuiescu, de unde se vede, ca fundatiunea facuta de fericitulu metropolitu Siagun'a pentru infiintiarea a 2 episcopii noue s'a urcatu la 86,667 fl. A sporitu cu 12,394 fl. Reportulu se ia spre sciintia. — Bugetulu consistoriului metropolitanu se stabilesce: pentru secretariulu consistoriului metr. 1206 fl. actuariulu 600 fl. servitoriulu 100 fl. spese de cancelaria si tiparituri 500 spese estraordinare 200 fl. spesele pentru intocmirea consistoriului metropolitanu 1400 fl. chiria pentru cancelari'a metrop. 100 fl. Acoperirea se face a) din tacsele apelatoriale camu 200 fl. restulu se împlinesce prin repartitiune intre cele trei diecese. — Ai in urma se reportéza despre ratiociniile consistoriului metropolitanu de pe anii 1877 pana 1878. Se iau spre sciintia si se aproba. Cu acestea se incheia siedinti'a.

Estrasu dupa „Tel. Rom." (Va urmá.)

Regulamentu de administratiune publica

asupra organisatiunei judecatoresci, competintiei si procedurei autoritatiloru judecatoresci din Dobrogea.

TITLULU I.

Despre judecatoriile comunale de pace.

Art. 1. In fiecare comuna rurala se infiintiéza cate o judecatoria de pace, compusa din primariulu comunei (Muchtar) si doui jurati (Azale séu Ciorbagii), alesi pe terminu de unu anu de catra obstea locuitoriloru dintre notabilii séu betranii comunei.

In comunele micste, adeca in cari poporatiunea este de diferite nationalitati, fiecare nationalitate va fi representata de catra unu juratu.

Art. 2. Caderea judecatoriei comunale este de a impacá prigonirile de ori-ce natura si de ori-ce valóre, cari s'ar' iví intre locuitorii acelei comune.

Déca partile apartienu la doue comune diferite, judecatori'a competinta este aceea a comunei pîrîtului, séu a lucrului de prigonire, de e vorb'a de unu imobilu.

Déca partile sunt de nationalitati diferite, consiliulu de impacaciune se va alcatuí de primariu si cate unu juratu alu fiecarei nationalitati.

Art. 3. Procedur'a inaintea acestoru judecatorii va fi cea urmatóre:

Reclamantulu se va adressá in scrisu séu verbalu catra primariulu comunei cu cerere de a chiamá inaintea judecatoriei pe acela, cu care are prigonire, aretandu si obiectulu prigonirei.

Primariulu, prin unu slujbasiu alu comunei, va face cunoscutu, catu se va poté mai neintardiatu pîrîtului diu'a, in care va avé locu cercetarea pricinei.

Art. 4. La diu'a sorocita fiecare din parti 'si va spune pe rêndu dreptatile sale, si judecatori'a, compusa cumu s'a aretatu mai susu, ascultandu-le, va cautá a le impacá. Déca va isbuti, atunci va dá la man'a fiecarei parti cate o carte de impaciuire. Acésta carte va avé poterea unei hotariri judecatoresci, dér' nu va fi esecutória, de catu dupa ce se va omologá de catra tribunalulu de ocolu, in cuprinsulu carui'a se afla acea comuna.

Déca consiliulu nu va poté impacá pe parti, atunci va dá carte, ca impaciuirea nu s'a potutu face. si partea reclamanta va remané in dreptu se pornésca judecat'a inaintea autoritatiloru judecatoresci de antaia instantia.

TITLULU II.

Despre tribunalele de ocóle.

§ 1. *Organisatiunea.*

Art. 5. In orasiulu de resiedintia alu fiecarei subdivisiuni administrative a judetiului, se infiintiéza cate unu tribunalu de ocolu, compusu din unu judecatoru, unu supleantu alu seu, unu grefieru si doui s'au mai multi copisti dupa importanti'a localitatiei si trebuinti'a ce se va simtí.

Art. 6. Pentru judecarea caseloru de competinti'a tribunaleloru de ocóle, judecatorulu séu in lipsa 'i, supleantulu seu, va fi asistatu de doui membrii alesi dintre notabilii orasiului de resiedintia, dupa o lista de alegetori ce se va formá prin ingrijirea administratiunei.

Art. 7. List'a alegetoriloru va fi formata celu mai tardiu pana la finele lunei Iuniu alu fiecarui anu. Ea va cuprinde numele tuturoru locuitoriloru majori din cuprinsulu plasei ce nu se bucura de vero protectiune straina, si cari nu se voru gasi in casurile de incapacitate prevediute de articolele urmatóre.

Art. 8. Nu voru poté fi inscrisi in list'a, de care se vorbesce mai susu: 1. Toti acei'a, cari nu sciu scrie si citî. 2. Servitorii cu simbrie. 3. Aceia caror'a li s'au interdisu drepturile civile, politice séu de familia, conformu legei penale. 4. Falitii nereabilitati. 5. Acei condamnati la vero pedépsa aflictiva séu infamanta. séu pentru urmatórele delicte: furtu, escrocheria, abusu de incredere, atentatu la bunele moravuri, vagabundagiu, séu acei cari pentru orice altu delictu voru fi fostu condamnati la siese luni celu puçinu de inchisóre corectionala.

Art. 9. Voru fi esclusi din lista toti functionarii publici si militarii in activitate.

Art. 10. List'a va fi formata in doue colóne. Un'a va coprinde numele alegetoriloru nemusulmani si cealalta ale celoru musulmani. Ea va fi afisiata pe portile bisericiloru, moscheeloru si in orasiulu de resiedintia alu judecatoriei de ocolu, la 1 Iulie alu fiacarui anu.

Art. 11. In terminu de 10 dile dela dat'a afisiarei listei, ori-ce persóna va avé dreptulu se faca contestatiuni la tribunalulu de ocolu contra unei inscrieri séu omissiuni.

Tribunalulu de ocolu se va pronuntiá definitivu asupra oricarei contestatiuni celu multu in terminu de 5 dile dela primirea ei.

Art. 12. Dupa trecerea terminului de 10 dile, list'a remanendu definitiva se va inainta de catra administratiune judecatorului, care o va afige in sal'a tribunalului.

Art. 13. List'a va fi permanenta. In toti anii inse si acést'a inainte de 1 Iuliu, ea va fi revizuita de administratiune, prin scóterea alegetoriloru decedati séu deveniti incapabili si prin adaugerea celoru, cari voru fi dobenditu in acestu timpu conditiunile cerute.

Art. 14. In cele de antaiu doue dile ale lunei lui Augustu, ale fiacarui anu, toti alegetorii nemusulmani si musulmani se voru intruni la resiedinti'a plasiei respective pentru cá se aléga pe cei doui membrii, cari voru urmá a functioná pe lenga tribunalulu de ocolu, precumu se dice la art. 6 de mai susu.

Art. 15. In plasile micste, alegetorii nemusulmani voru alege unu membru nemusulmanu dintre cei inscrisi pe lista si avendu domiciliulu in orasiulu de resiedintia alu tribunalului de ocolu; alegetorii musulmani voru alege unu membru musulmanu. In plasile locuite esclusivu de catra nemusulmani séu musulmani, cei doui mémbri voru fi nemusulmani séu musulmani.

Alegerea va fi constatata printr'unu processu verbalu, care va fi semnatu de subprefectu si dupa care se va tramite copia judecatorului tribunalului de ocolu.

Art. 16. Membrii alesi voru intrá in functiune la inceputulu anului judecatorescu si voru primí o retributiune anuala de cate 600 lei noui fiacare (3000 lei turcesci.)

Art. 17. In casu de absentia a unui membru alesu, elu va fi inlocuitu printr'unu supleantu ce se va luá de catra judecatorulu tribunalului de ocolu, dintre notabilii orasiului de resiedintia, cari la alegere au intrunitu cele mai multe voturi.

Art. 18. Directiunea desbateriloru si dreptulu de a presidá apartienu esclusivu judecatorului tribunalului numitu de guveru, elu are dreptulu de a declará inchiderea desbateriloru, de a pune cestiunile de dreptu si de faptu membriloru, a culege voturile, a face aplicatiunea legei, a pronunciá sentintiele si a le motivá, in fine a supraveghiá redactiunea si espeditiunea loru.

Art. 19. Suplentulu, candu nu va fi impedecatu de alte afaceri ale serviciului, va luá parte la infacisiarea proceseloru, inse numai cu votu consultativu, candu tribunalulu va fi completu.

In casu de lipsa a judecatorului, elu 'lu suplinesce si esercita atunci tóte drepturile si prerogativele acestuia.

(Va urmá.)

Diverse.

(Presentarea la serviciulu militariu pentru anulu 1879.) Toti acei juni, cari s'au nascutu in anulu 1859 si apartienu de Brasiovu, au a se presentá in timpu de 10 dile aci in localulu conscriptiunei militare, piati'a mare Nr. 325 spre a fi inscrisi in list'a celoru ce sunt supusi la serviciulu militariu. Totu aci si in totu acelu terminu au a se infaçisiá si strainii din tustrele clase de etate, cari petrecu in Brasiovu si sunt datori a se presentá la militia pentru cá, dupa ce s'au aratatu la façi'a locului, se se póta incunoscintiá autoritatile din loculu nascerei loru de timpuriu despre presenti'a loru aci.

(Trecerea armatei romane in Dobrogea.) M. S. R. Principele a sositu Marti la orele 9 dim. in Brail'a, sosirea lui fiindu salutata de salve de artileria. Elu fú intimpinatu la gara de presiedintele consiliului si de tóte autoritatile civile si militare. Principele suindu-se apoi pe calu a mersu spre a inspectá trupele. In campu a asistatu la unu serviciu divinu, dupa aceea a trecutu trupele in revista. Reintorsu in orasiu a primitu defilarea trupeloru, cari porniserá la tiermulu Dunarei, prin „strad'a Dobrogei“, inainte „strad'a Portului“. La 1 óra, regim. 5 de linia, unu detasiamentu de rosiori si de artileria trecura Dunarea pe pontóne si slepuri mergêndu la Ghecetu. Principele suindu-se pe vaporulu „Stefanu celu mare“ inca a trecutu dincolo la Ghecetu unde in persóna a luatu posessiune de Dobrogea. Clerulu, care l'a insoçitu a binecuventatu noulu teritoriu romanu. Inca de diminétia pavilionulu (stégulu) romanu falfaiá pe malulu dreptu alu Dunarei, unde unu numerosu publicu de musulmani, bulgari si romani dobrogieni asteptau cu nerabdare trecerea trupeloru. La 3 óre p. m. Principele s'a reintorsu la Bucuresci intre aclamarile entusiastice ale poporatiunei. In 15/27 a trecutu colon. Gorjanu cu colón'a din dreapt'a la Cernavod'a si colón'a din steng'a sub comand'a gener. Anghelescu. In diu'a acést'a generalulu a visitatu Macinulu. Primirea ce s'a facutu trupeloru de catra poporatiune a fostu, dupa cumu afla „Rom.“ din cele mai voióse. Comunicatiunile telegrafice si postale sunt deja pretutindeni restabilite. — D. Nicu Catargi primulu delegatu alu comissiunei insarcinata cu primirea Dobrogei, numitu de curêndu comissariu alu guvernului in Dobrogea, telegrafééza ministrului de esterne din Tulcea: „Comissiunea sosindu in Tulcea tóta poporatiunea a esitu intru intimpinarea nóstra. Guvernulu Dobrogei, corpulu consularu archiereii cu totu clerulu ne-au primitu la portu dorindu-ne bunavenire. Eu le am multiamitu in numele Domnitoriului si alu tierii si i-am asiguratu in numele guvernului, ca missiunea Romaniei in nou'a s'a provincia va fi aceea a infratirei si a civilisatiunei.“ —

Multiamita publica.*)

Ecclesi'a greco-catholica romana din Glodu (Soosmezö) in comitatulu Solnocu-Doboca de mai multi ani a inceputu a zidí o biserica, si multiamita zelului mai multora, ba asiá dicêndu a intregei Ecclesii, pe lenga tóta seraci'a membriloru Ecclesii nóstre, totu-si cu ajutoriulu bunului D-dieu a si ajunsu pana acuma la atata, ca zîdulu bisericii e gata, numai turnulu si acoperisiulu mai lipsesce.

Continuarea zîdirei din lips'a baniloru nu a potutu merge inainte. — Illustrissimulu domnu Ladislau Vajda secret. ministr. pensionatu din Clusiu a adunatu bani spre scopulu zîdirei; inca in luna trecuta a adusu cu sine la Glodu 47 fl. patrudieci si siepte florini v. a., ce iau adunatu imbiindu cu ei pe curatorele, dér' sub acea conditiune, cá banii se se intrebuintieze numai pentru continuarea zîdirei, voindu Domni'a S'a insusi se véda cu ochii sei cá se se zîdésca din acei bani.

Dupa ce inse Ecclesi'a nostra acuma nu dispune de alti bani, éra cu susu amentit'a suma de 47 fl. v. a. nu s'a potutu reincepe zîdirea, ca zîdariulu poftesce baremu 100 séu 200 de fl. — Asiá cei 47 fl. adunati s'au depusu spre fructificare in „Kisegitö pénztáregylet“ din Clusiu prin Illustrissimulu domnu Ladislau Vajda, dupa care depositu a si sositu in man'a subscrisului Curatoratu carticica „Betételi könyvecske“ sub Nr. 791, de unde atunci se voru scóte, candu la primavéra Ecclesi'a insasi va fi in stare a mai adauge o suma spre continuarea edificarei.

Numele marinimosiloru barbati, cari au binevoitu a ajutá pe s. nóstra biserica, sunt urmatórele: Illustrissimulu prea santitulu domnu episcopu romanu gr.-cat. din Lugosiu Dr. Victoru Mihályi de Apsia a binevoitu a darui 20 fl., Magnificulu d. prepositu din Lugosiu Stefanu Moldovanu a daruitu 2 fl., magnif. d. Andreiu Liviu 1 fl., magnif. d. Gavrilu Popu 50 cr., magnif. d. Petru Popu 50 cr., magn. d. Michailu Nagy 2 fl., pré o. d. magnif. Dr. Ioanu Maioru cons. pens. 1 fl., Nicolau Munteanu din Lugosiu 50 cr., Ioanu Madincia din Lugosiu 1 fl., Zenoviu Bordánu 50 cr., magnif. d. canonicu din Blasiu Ioanu N. Fekete 2 fl., magnif. d. Dr. Gregoriu Silasi, prof. de univers. in Clusiu 1 fl., Illustr. d. capitanu supr. district. Alesandru Bohatielu din Clusiu 10 fl., Illustr. d. secret. ministr. pensionatu Ladislau Vajda éra a mai datu 5 fl. Sum'a totala 47 fl.

Esprimamu cea mai caldurósa multiamita la toti susu laudatii contribuitori, dér' mai vertosu Illustr. d. episcopu Dr, Victoru Mihályi si Illustr. d. capitanu supremu Alesandru Bohatielu, cari au concursu spre ajutorirea bisericii nóstre cu deosebita generositate.

Listele de colecte le vomu pastrá in vécuri in lad'a bisericei, ér' din cei 47 fl. vomu zîdí o anumita parte a turnului, cá se se scie in veci si pururea, ca acea parte s'a edificatu tocmai din bani incursi dela pré laudatii domnii contribuenti.

Curatoratulu s. biserici romane gr.-c. din Glodu (Soosmezö), 22 Nov. 1878.

Mihaiu Bohatielu jun., jude supr.

Antoniu Nemesiu, preotu conp. in Glodu gr.-cat. — Alesandru Hosszu, curatoru controloru.

Ioanu Hosszu m. p., parochu gr.-cat. — Carolu Vajda m. p., curatoru supremu.

Ioanu Popu l. Grig. m. p, — Petru Rednicu m. p., membrii curatoratului.

*) P. O. Redactiuni ale celoru-lalte foi romane sunt rogate cu tóta onórea, cá se binevoiésca a publicá acést'a multiamita publica.

Incunosciintiare.

Reuniunea de lectura romana din Lugosiu 'si va tiené adunarea s'a generala in **29 Decembre** a. c. st. n. la 3 óre dupa amédi.

La acést'a am onóre a invitá pe toti p. t. domni membrii interni si esterni.

Lugosiu, din siedinti'a comitetului, tienuta in 24 Novembre 1878.

Ioanu Vladu, presiedinte.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 30 Novembre st. n. 1878.

5% Rent'a charthia (Metalliques) . . .	61.10	Oblig. rurali ungare .	73.15
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) .	62.35	„ „ Banat-Timis.	78.50
Losurile din 1860 .	112 75	„ „ transilvane .	85.—
Actiunile bancei nation.	785.—	„ „ croato-slav.	74.75
„ instit. de creditu	229.—	Argintulu in marfuri .	100.—
Londr'a, 3 luni . .	116.35	Galbini imperatesci .	5.57
		Napoleond'ori . . .	9.31
		Marci 100 imp. germ. .	57.30

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioane Gött si fiiu Henricu.